

vsa zagotovila, da bo lahko nadaljevala vojno proti Angliji. 3. Ustvariti je treba pogoje za nov mir, s katerim se bodo popravile krivice, ki so bile storjene Nemcem.

Ko je general Keitel prečital beleženo, je zapustil Hitler vagon in godba je zaigrala himno »Nemčija nad vse«.

Po odletu pooblaščenec je imel francoski maršal in ministrski predsednik Petain po radiu govor, v katerem je objasnili vzroke poraza Francozov. V pojasnitev zloma francoske vojske je navedel številčno moč francoske armade v svetovni vojni in danes. Maršal je rekel: »V maju 1917 smo imeli pod orožjem 3.280.000 mož kljub temu, da je vojno klanje trajalo že tri leta. V tej bitki ob Sommi in Aisnei smo imeli pol milijona manj. V maju 1918 smo imeli ob sebi 85 angleških divizij, v maju 1940 pa je bilo ob naši strani samo 10 angleških divizij. V letu 1918 smo imeli na naši strani 58 italijanskih divizij in 42 ameriških divizij. Podrejenost našega vojnega materiala je postajala vsak dan večja in ta podrejenost je bila večja od podrejenosti naših vojakov. Francosko letalstvo se je moralo boriti proti premoči, ki je bila šestkrat večja.«

Podpis premirja med Francijo in Nemčijo

Pogajanja za premirje med Francijo in Nemčijo so se nadaljevala 21. junija pozno v noč in so bila prekinjena šele po polnoči. Francosko odposlanstvo je prenočilo v Parizu in se je vrnilo 22. junija v Compiègne, kjer so se nadaljevala pogajanja.

Francoski pooblaščenici so bili v neprestanem stiku potom telefona in radia s svojo vlado v Bordeauxu, ki je tudi proučevala pod predsedstvom predsednika republike Lebruna nemške pogoje za premirje.

Do podpisa sporazuma za premirje je prišlo 22. junija ob 17.50 v Compiègne. Z nemške strani je podpisal sporazum kot Hitlerjev pooblaščenec generalni polkovnik Keitel, s francoske strani pa pooblaščenec francoske vlade general Huntzinger. Ustavitev sovražnosti ni bila združena s tem podpisom. Sovražstva bodo ustavljena šest ur potem, ko bo prejelo nemško vrhovno poveljstvo od italijanske vlade sporočilo, da je sklenjeno tudi francosko-italijansko premirje. Podrobna vsebina premirja ob tej priliki ni bila objavljena.

Nato je krenilo francosko odposlanstvo v letali v Italijo, kjer se je sestalo z italijanskimi pooblaščenici.

Francozi v Italiji

Francoski pooblaščenici pod vodstvom generala Huntzingerja so se odpeljali v treh nemških letalih v Rim in pristali na tamkajšnjem letališču 23. junija zgodaj popoldne. Poleg že iz Compiègnea znanega francoskega odposlanstva se je pripeljal v Rim tudi nekdanji vojaški zastopnik pri francoskem poslanstvu v Rimu general Parisot. Na letališču so jih pričakovali dva višja častnika italijanskega generalnega štaba in dva višja uradnika iz italijanskega zunanjega ministrstva. Z letališča se je podala vsa družba v spremstvu oboroženih motociklistov v neko vilo, ki je oddaljena 20 km od Rima, v kateri so bili francoskim pooblaščenecem izročeni italijanski pogoji za premirje. Od italijanske strani so bili prisotni: zunanji minister grof Ciano, načelnik generalnega štaba Badoglio, načelnik štaba vojne mornarice general Cavagnari, načelnik štaba vojnega letalstva general Picolo in general Rotta.

Francoski pooblaščenici so bili iz zgoraj omenjene vile v telefonski zvezi s svojo vlado v Bordeauxu. Koj po pristanku francoske vlade na italijanske pogoje je bilo tudi to premirje podpisano dne 24. junija ob 19.35. Borbe so prenehale po preteku šestih ur od podpisa premirja, to je v torek, 25. junija, ob

1.35 na vseh bojiščih, na eni strani med Francijo in Nemčijo, na drugi strani pa med Francijo in Italijo. Točno ob tej uri so vse nemške in italijanske radio-postaje oddajale po vsem svetu se razlegajoč znak trobente, ki je oznanjala konec sovražnosti med temi državami.

Ugibanja o določbah premirja

Celotno časopisje naglašja, da so določbe premirja trde in to bo tudi resnica, ker je francoska vlada po podpisu premirja odredila 24. junij (dan podpisa) za dan narodne žalosti. V vsej Franciji so se vršile številne žalne spominske slovesnosti.

Kljub temu, da o pogojih premirja ni bilo mogoče dobiti ne od Nemčije, ne Italije in ne od francoske vlade v Bordeauxu besedila določb premirja, so razglasili angleški uradni krogi o premirju naslednje podatke:

Nemčija bo začasno zasedla vso francosko zahodno obalo ter vse ozemlje severno od črte Ženeva-Tours, to je približno polovico Francije. Stroške za zasedbo bo morala nositi Francija. Vsa francoska vojska bo demobilizirana in razorožena. Samo nekaj malega čet bo lahko odšlo v nezasedeno Francijo. Noben francoski oddelek ne sme zapustiti francoskega ozemlja.

Francosko vojsko brodovje mora vlada poklicati v francoske vode. Brodovje bo razoroženo in internirano pod nemškim in francoskim nadzorstvom. V Veliko Britanijo ne sme Francija poslati nobene ladje in pomorskega materiala.

Francoska vojska bo morala izročiti Nem-

cem v dobrem stanju vse topove, tanke, letala in strelivo. Francoske ladje ne smejo zapustiti pristanišč. Ladje, ki so izven Francije, morajo biti poklicane domov. Francoska vlada bo morala organizirati prevoz blaga za Nemčijo in Italijo po morju.

Del francoskega brodovja, ki ga bosta določili nemška in italijanska vlada, bo ostal na razpolago Franciji za varstvo njenih kolonij.

Vsi nemški vojni ujetniki morajo biti izpuščeni, francoski vojaki pa bodo ostali v ujetništvu do podpisa miru.

Italijanske čete bodo po sporazumu z Nemčijo zasedle vso francosko sredozemsko obalo. Nemški motorizirani oddelki ne bodo prodirali dalje od Grenobla na jug in na vzhod. Iz francoske Savoje in Nice ter dela pokrajine Dauphine naj bi se po vojni ustanovila na videz samostojna država, ki bi bila odvisna od Italije. Vlada bi ji italijanski knez.

Francoska vlada bo obdržala oblast na majhnem ozemlju, a bo docela odvisna od Nemčije. Francoska vlada bi utegnila dobiti za prestolnico spet Pariz.

Francoske pomorske oblasti bodo morale Nemcem dati vse podatke o minskih poljih v zaveznikih vodah.

Francija bo morala Nemčiji prepustiti vse zaloge blaga, ki bi lahko služilo za nadaljevanje vojne, in dati na razpolago Nemčiji vsa oporišča, ki prihajajo za ta namen v poštah.

Nemčija lahko vsak trenutek odpove premirje, ki se bo začelo izvajati po sporazumu med Francijo in Italijo, če bi se ji zdelo, da francoska vlada ne izpolnjuje prevzetih obveznosti.

Francija v dveh taborih

Podpis premirja z Nemčijo in Italijo nikakor ni zadovoljil Francozov, ampak jih je razcepil v dva tabora. En del Francije je za maršala Petaina in njegovo politiko predaje, drugi pod vodstvom generala De Gaulle, ki je bil član francoskega vrhovnega vojnega sveta in je zdaj v Londonu, pa za nadaljevanje vojne ob strani Anglije, kateri je Francija obljubila, da ne bo sklepala ne posebnega premirja in ne miru.

Izjava francoskega generala in angleške vlade

General De Gaulle je imel 24. junija v londonskem radiu govor, v katerem je rekel:

»Vlada v Bordeauxu je sprejela pogoje za premirje, ki pomenijo predajo. Vdaja je podpisana prej, nego so bila izčrpana vsa sredstva za odpor. Ta sredstva so izročena sovražnikom, ki jih bo uporabil proti našim zaveznikom. Uporabil bo proti zaveznikom naše orožje, naša letala, naše ladje in naše zlato. Ta vdaja pomeni suženjstvo.«

Nato je bila prečitana v francoščini naslednja izjava:

»Vlada Nj. britanskega veličanstva smatra, da pogoji za premirje, ki so bili podpisani in s katerimi so prekršeni sporazumi, ki so bili svečano sklenjeni med zaveznikoma vladama, popolnoma podrejata vlado v Bordeauxu sovražniku ter ji jemljejo vso svobodo in vse pravice francoskih državljanov. Z

ozirom na to vlada Nj. britanskega veličanstva izjavlja, da vlade v Bordeauxu ne more smatrati za vlado neodvisne države. Vlada Nj. britanskega veličanstva jemlje na znanje predlog o ustanovitvi začasnega francoskega narodnega odbora, ki predstavlja neodvisne francoske osebnosti, katere so pripravljene nadaljevati vojno ob izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Francije.«

Prve posledice navedenih izjav

Angleška vlada je prekinila diplomatske stike s Petainovo vlado v Bordeauxu, kate-rega je zapustil angleški veleposlanik in odpotoval v Anglijo.

V bodoče bo smatrala Anglija le novo osnovani francoski narodni odbor z generalom De Gaulleom na čelu za postaven in polnomočen, s katerim bo nadaljevala delo.

Francoski general Mittelhauser v francoski maloazijski Siriji je izjavil, da se bo njegova armada še dalje borila na strani Anglije.

Nadalje poroča angleški radio, da so slično izjavili tudi poveljniki armad v francoskih afriških kolonijah. Prav tako poroča tudi angleški radio, da tudi Amerika ne bo več priznavala francoske vlade v Bordeauxu, ampak ono v Londonu.

Številni Francozi, ki živijo v Angliji in po francoskem imperiju, so se že prijavili francoskemu narodnemu odboru pod generalom De Gaulleom za službo v angleški vojski.

Tudi Belgija razdvojena

Belgijska Pierlotova vlada se mudi še vedno nekeje v Franciji. Belgijski minister za ljudsko zdravje Jaspar pa je zapustil svoje tovariše v Franciji in se je podal v London. Iz Londona je imel 24. junija po radiu govor, v katerem je izvajal:

»Netočna poročila pravijo, da je belgijska vlada, ki je zdaj v izgnanstvu, sprejela sklep, da se ustavijo boji. Nasprotno, vojna za osvoboditev naše domovine se nadaljuje in se bo nadaljevala do zmage. Prišel sem v Anglijo, da to zagotovim in pričakujem tu svoje tovariše, ki bodo z uspehom poskušali, da se

mi pridružijo. Očividno je, da nam temeljna načela časti narekujejo našo nalogo. Naše mesto je ob tistih, ki se bore za svobodo in neodvisnost.«

Na to Jasparjevo izjavo je razglasila Pierlotova belgijska vlada, da je Jaspar izključen iz vrst belgijskih ministrov, ker je zapustil svoje mesto, ne da bi bil obvestil o tem svoje tovariše, in je odpotoval na svojo roko v London. Jaspar nima nobenega poslanstva belgijske vlade, ki odreja veljavnost vsem njegovim izjavam, katere je podal iz lastnega nagiba.